مۇسابقە ئاياغلاشمدى

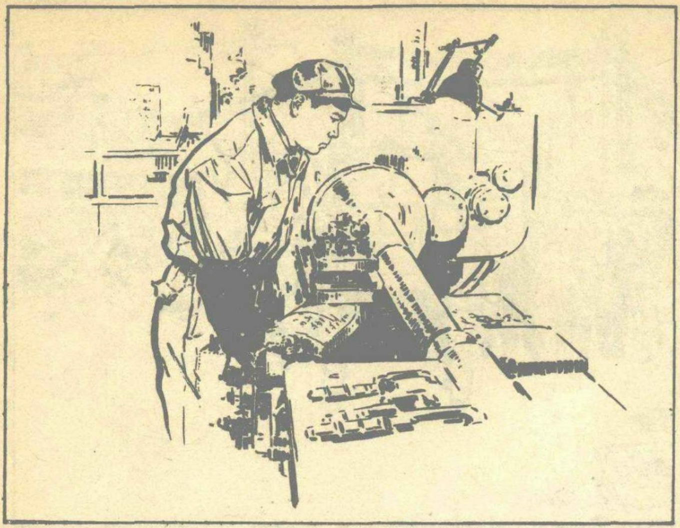

مەملىكەت بويىچە ئىشلەپچىقىرىش ئىلغارى — شاڭخەي ستانوك زاۋودى-
نىڭ تېخنىكى شىڭلى سوۋېت ئىتتىپاقىنىڭ ئىلغار تەجرىبىسىنى ئۆگىنىپ
40 سايمانىنى ياخشىلاش بىلەن بەش يىللىق ۋەزىپىسىنى 3 يىلچە ۋاقىت
ئىچىدە ئورۇنلىدى.

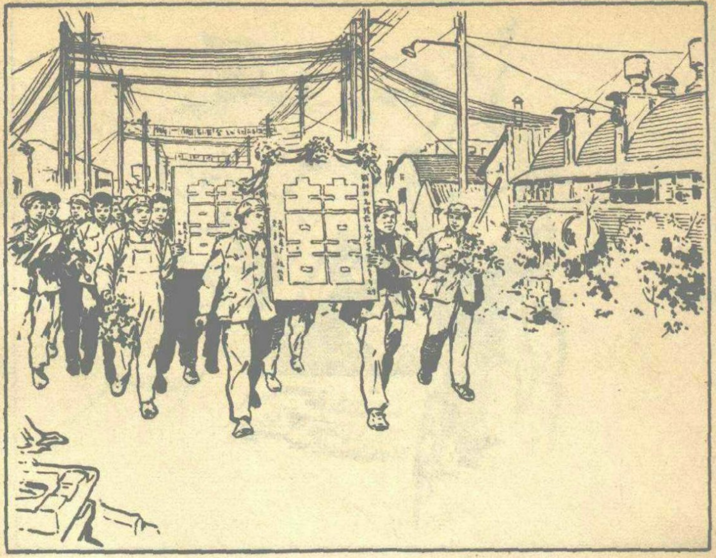

شىڭ لىنىڭ كىشىنى ھەيران قالدۇرىدىغان ئۇتۇغى شەھەر بويىچە ئىشچىلارنى تەۋرىتىۋەتتى. كوپچىلىك ئالاھىدە تەشكىللىنىپ كېلىپ مۇبارەكلىدى.

شىڭ لىنسىڭ ياراتقان يېڭى رېكوردى ھەممە تەرەپلەردە مۇسابىقە دولقۇنىنى قوزغىۋەتتى.

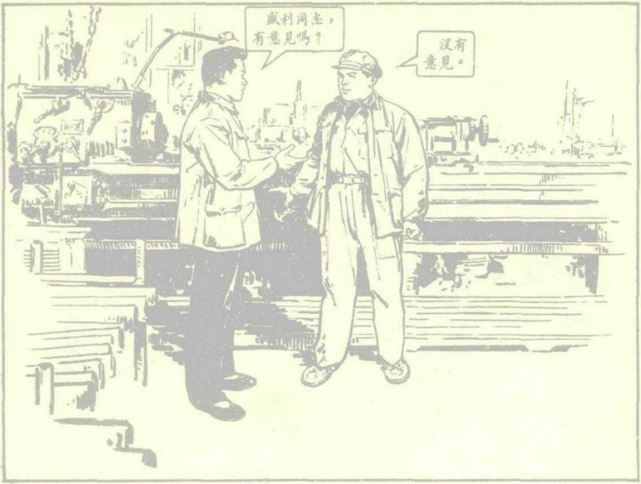

شەھەر بويىچە ئىشچىلارنىڭ مۇسابىقىسى راسا ئەۋج ئالغان بىر چاغدا، رەھبەرلىك شىنىڭلىنى ستانوكقا يوكەشنى قارار قىلدى. چۈنكى ۋەزىيە ئاشۇرۇۋالغانلىقتىن تووەن سۈرئەتلىك ستانوكتىن پايدىلىنىشتا «لىمىن» ماركىلىق ستانوكنى ئاساس قىلىپ ئىشلەشكە ژۇقورى تېخنىكىلىق بىر كىشى بولۇش لازىم ئىدى.

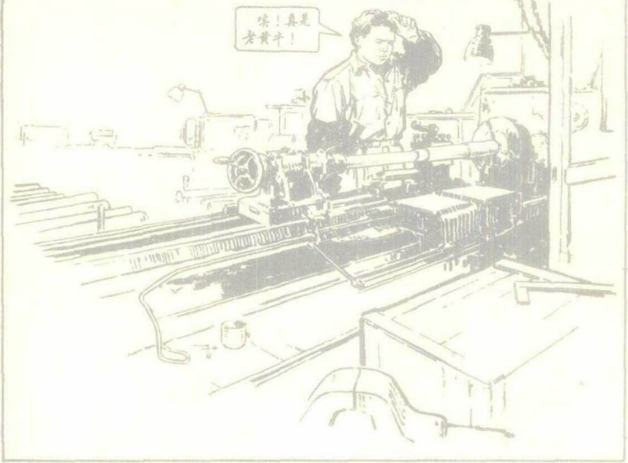

شىڭلى «لىمىن» ماركىلىق ستانوكقا يۆتكۈلۈپ كەلدى. ھەرقانچە ئايلانسىمۇ ئاران 300 نى يېقىرالايدىغان بۇ «كالا ھارۋىسى»نى كۆرگەن شىڭ لىنىڭ ئەرۋايى ئۇچۇپ كەتتى.

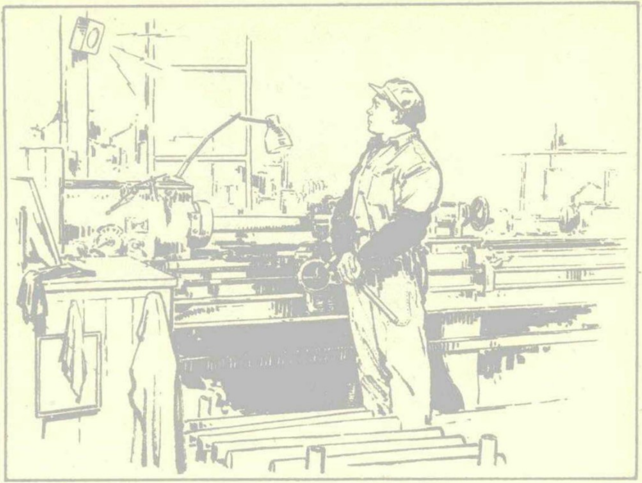

رادىو: «يۇمىنكۇڭ، چىڭ گىگرۇڭ، لى جىڭبياۋلار شىڭلىغا يېتىشۋالدى!» دەپ خەۋەر تارقاتتى، بولۇپمۇ ئوتمۇشتىن بېرى ياردەم قىلىپ كېلىۋاتقان مۇھاجىر لى جىڭبياۋنىڭ ئوزىدىن ئېشىپ كەتكەنلىكىنى ئاڭلاپ چوچۇپ كەتتى.

شىڭلى ئەتراپىغا نەزەر سېلىپ ئۇتمۇشتە چاپلانغان «شىڭلىدىن ئۆ-
گىنەيلى!» دېگەن شۇئارلارنى كوردى-دە، ژۇرىگى جىغىلداپ كەتتى.
«رەھبەرلىك نىمە ئۈچۈن مېنى بۇيەرگە يوتكەپ قويۇدۇ؟» دەپ لېۋىنى
چىشلىدى-دە، رەھبەرلىكنى ئىزدەپ ماڭدى.

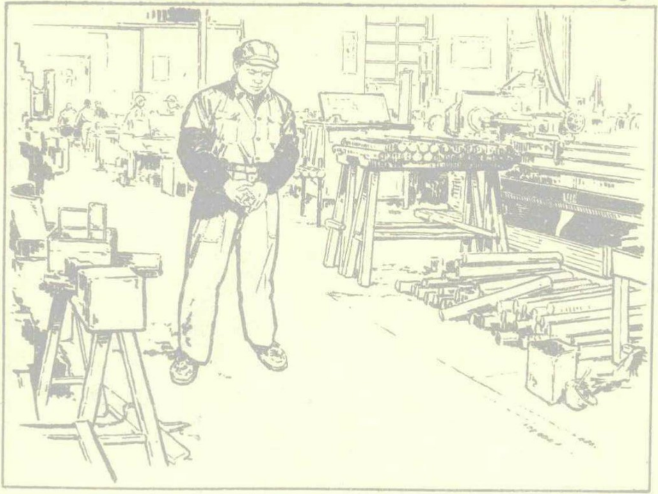

شىڭلى 2 قەدەم ماڭغاندىن كېيىن قايتىپ كېلىپ: «ئىشلەپچىقىرىشنى ياخشىلاش ئۈچۈن سېنى يۆتكىدۈك، «لىمىن» ستانوكىنى ھېچكىشى ئىشلەتمىسە كىم ئىشلىتىدۇ؟ رېكورد يارىتىمىز دەپ ۋەزىپىنى تاشلاپ قويساق بولامدۇ؟ دەپ رەھبەرلىكتىن ماڭا نەچچە قېتىم ئېيتقان تۇرسا، مەن يەنە نىمىشكە بارىمەن» دەپ ئۆز-ئۆزىنى ئېيىپلىدى.

ئۇ، ئۆزىچە قىزىرىپ كەتتى ۋە دەرھال چىرتوژنى ئېلىپ كۆردى، ئۇنى-بۇنى تۇتۇپ بېقىپ ئۆز كۆڭلىدە: «مۇنداق پۇختا ستانوكنى نېمىشكە تېزلەتكىلى بولمايدۇ؟» دەپ ئويلىدى.

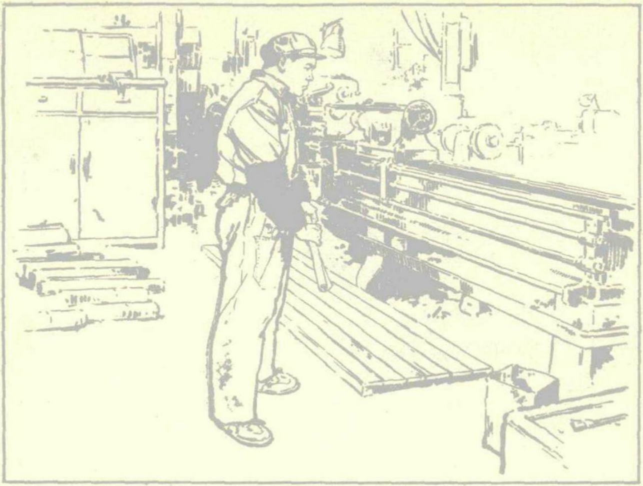

شىڭلى: «توغرى، بۇنى بىر ئامال قىلىپ تېزلەتتۇرۇشۇم لازىم!» دېدى ـ دە، ئورنىدىن تۇردى، ئەمما «ئېنېرگىيە ئۇسكۇنىلىرى بولۇمى بۇ ستانوكنى ئۆزگەرتىپ قۇراشتۇرۇشقا ماقۇل كۆرەرمۇ؟» دېگەن مەسىلە دەرھال ئالدىغا كەلدى ـ دە، بىر ئۇلۇق ـ كىچىك تىنىدى.

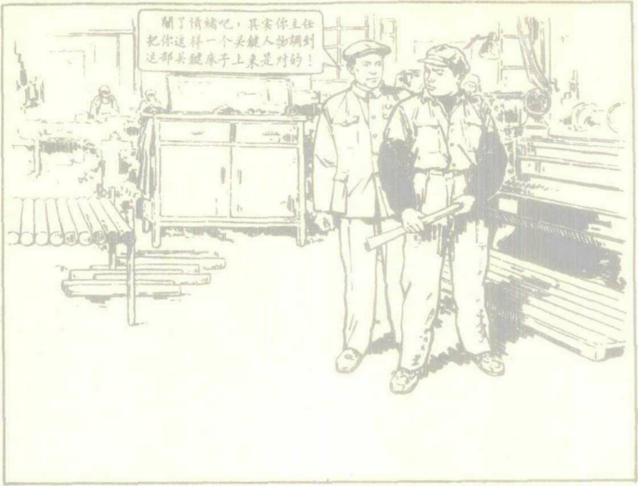

تۇيۇقسىز بىر كىشى مۇرىسىنى تۇتۇۋىدى، ئارقىسىغا قارىسا چاڭجاڭ ئىكەن. چاڭجاڭ بۇنىڭ بىشىدىن ئايىغىچە بىر قاردۇۋېتىپ خۇددى بۇنىڭ كۆڭلىدىكىنى تاپقاندەك: «روھىڭ چۈشۈپ كېتىپتىغۇ، مۇدىرىڭلارنىڭ سەندەك قاۋۇل كىشىنى مۇنداق ستانوكقا يوتكۈشى توغرى!» — دېدى.

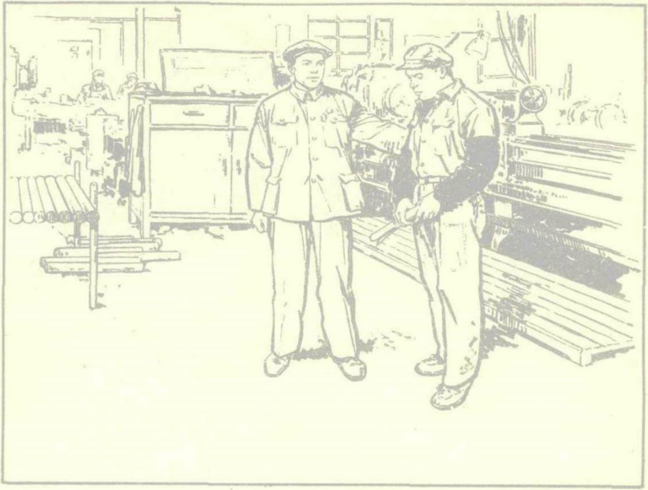

چاڭجاڭ بۇنىڭغا كويۇمچانلىق بىلەن: «ئامما ئىلغارلارنى خۇددى
ئاسماندىن چۈشكەن پەرىشتىدەك سۆيۈدۇ، ئەمەلىيەتتە قىيىنچىلىققا ئۇچرىسا
ئۇلارنىڭمۇ ئاممىغا ئوخشاشلا روھى چۈشىدۇ، مەسىلە ئىلغارنىڭ قىيىن-
چىلىقنى يېڭىپ توسالغۇلارنى يېمىرىپ تاشلالىشىدا!» — دېدى.

يۈزى قىزارغان شىڭاي قولىدىكى چىرتوژنى سىلاپ چاڭجاڭغا قارىۋېتىپ بېشىنى يەرگە سالغان ھالدا: «بۇ «كالا ھارۋىسى» نى تېز-لەتتۈرۈشنىڭ ئامالىنى ئويلاۋاتىمەن...» — دېۋىدى، چاڭجاڭ قاقاخلاپ كۈلۈپ كېتىپ: «راستىنى ئېيتقىنىڭ ياخشى ئۇنى مېڭىدە ساقلاۋېرىش بولمايدۇ!» — دېدى.

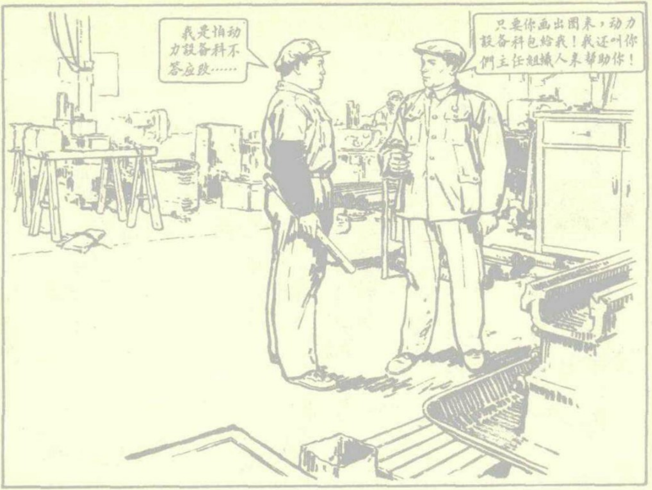

خوشال بولغان چاڭجاڭ دەرھال: «سەن بىر لايىھە تۈزۈپ چىقساڭ، ئېنېرگىيە ئۈسكۈنىلىرى بۆلۈمى بۇنى ئۆزگەرتىپ قۇرۇشقا ھۆددە قىلىپ بېرىدۇ! مۇدىرىڭنىڭ ساڭا ياردەمگە ئادەم بېرىشى ئۈچۈن مەن ئۇختۇرۇمەن!» — دېيىشىدى، شىڭلى ئۆزىدە بىرخىل قىزغىنلىقنى ھېس قىلغان ھالدا چاڭجاڭغا: «ستانوكنى ئۆزگەرتىپ قۇراشتۇرۇشقا ئېنېرگىيە ئۈسكۈنىلىرى بۆلۈمى رۇخسەت قىلماسمىكىن دەپ قورققان ئىدىم......» — دېدى.

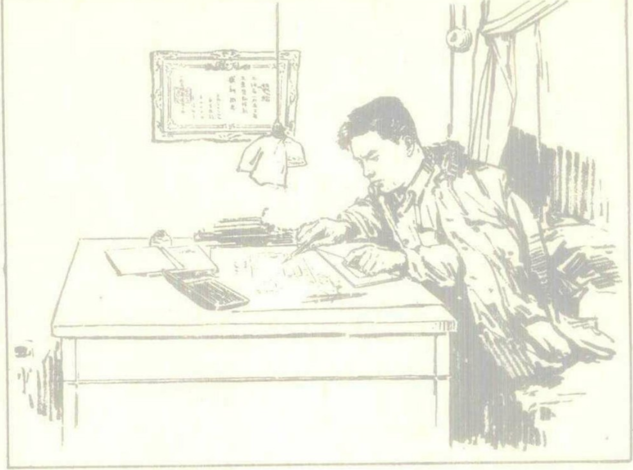

شۇ كۈندىن باشلاپ شىڭلى ھەركۈنى كېچىسى تۈن يېرىمىغىچە قوللىدىن چىرتوژنى چۈشۈرمەستىن لايىھە ئىشلىدى، ئۇنىڭ يولدىشى ئوخلاشقا شۇنچە دەۋەت قىلسىمۇ ئۇنىمىدى.

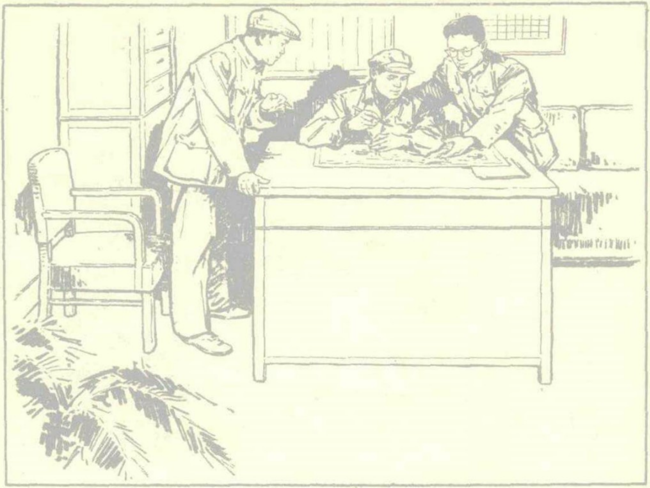

ئۇ ئاردىدىن ئۇزۇن ئۆتمەيلا سىزىقلىرى قىڭغىر ـ سىڭغىر لايىھەنى ئىشلەپ چىقتى. چاڭجاڭنىڭ ھايداقچىلىغى بىلەن بۇنىڭغا ياردەملىشىپ رېمونت قىلىشقا ئېنېرگىيە ئۈسكۈنىلىرى بولۇمى تېخنىك بەلگىلەپ بەردى.

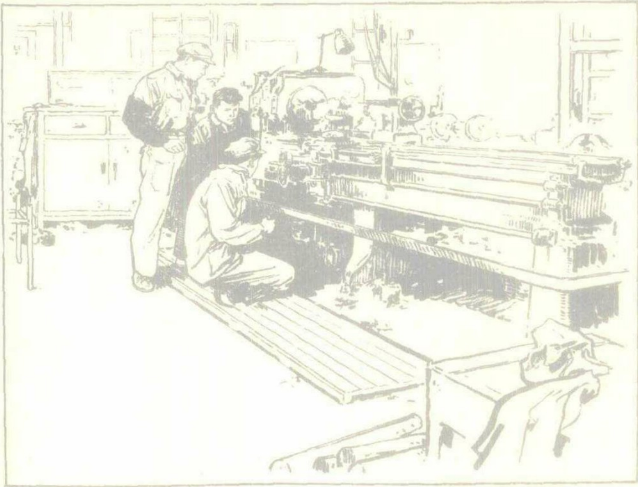

تېخنىكنىڭ ھەر تەرەپلىمە ياردىمى بىلەن تاسمىلىق دىسكا تەرتىپكە سېلىنىپ ستانوكنىڭ كۈچى ئېشىش بىلەن پىقىراش سۈرئىتى ئۇسۇپ 300 دىن 820گە يەتتى. رېمونتچىلارمۇ شىڭلىنىڭ تەكلىۋىنى قىزغىن ھىمايە قىلىپ باھار بايرىمىدىكى تەتىل ۋاقتىدا ئىشلەپ «كالا ھارۋىسى» نىڭ مېڭىشىنى چاپسانلاتتى.

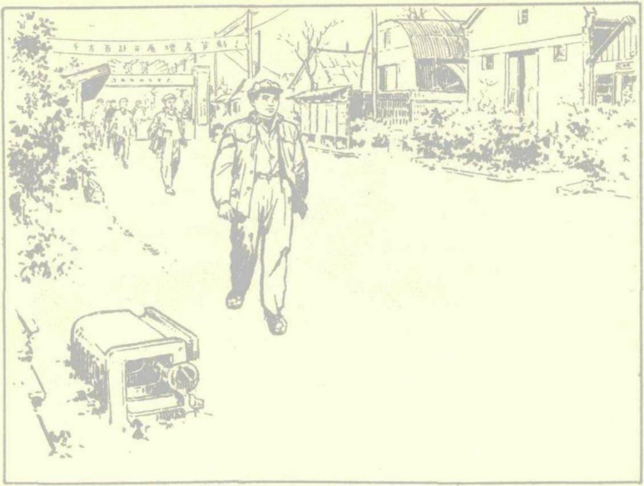

ئەمدى قىزىش سورئىتىنى ئۇستۇرۇش ھەققىدە سىناق قىلىش ۋاختى بولۇپ قالـدى، شەنبە كۈنى ئەتىسىگەندە شىڭلى خۇددى بىرخوشاللىققا چومگەن كىشىدەك ئۆز سېخىغا ماڭدى.

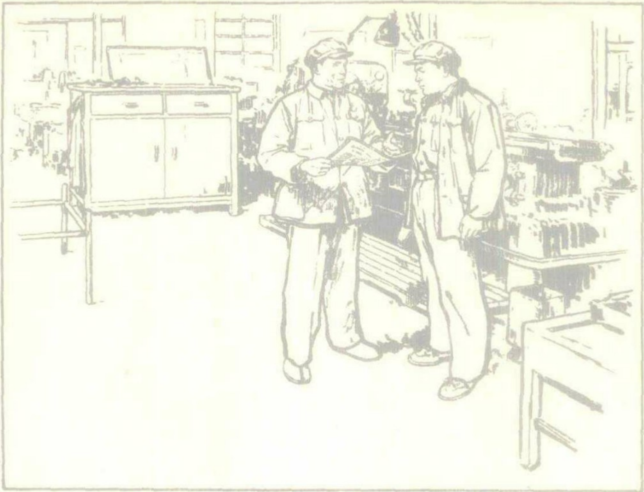

ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ئىشلەپچىقىرىش ھەيئىتىنىڭ ئەزاسى چاڭ شىباۋ شىڭلىنى سېخنا كۈتۈپ تۇراتتى، شىڭلىنى كورۈپلا: «شىڭلى! سىناقنى دەرھال باشلاڭ، پارتۇروۇبىنىسى زاۋۇدىدا، 3 ـ دەرىجىلىك تېخنىك ئىشچى سۇڭ ۋەنچىڭ 1055 مېترلىق يېڭى رېكورد يارىتىپتۇ!» ــ دېدى.

بۇلاردەل سوزلۇشۇۋاتقاندا سىناقنى كورمەك بولغانلار يىتىپ كەلدى،
بەزى «ئۇزۇن قۇلاق» مۇخبىرلارمۇ شىڭلىنىڭ ستانوكنى ئوزگەرتىپ
قۇراشتۇرغانلىقىنى ئاڭلاپ زاۋودقا كەلدى.

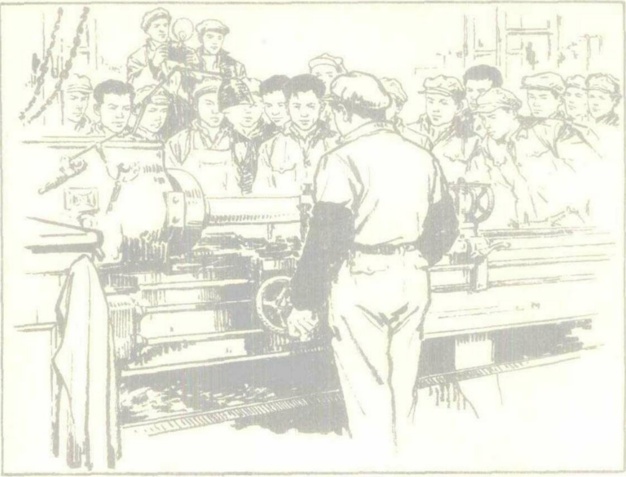

سىناق باشلاندى، ستانوك ئەتراپىنى كىشىلەر ئورىۋالدى. ستانوكنىڭ بېشى ئۇچقاندەك پىقىراپ كەتتى، شىڭلى بىرقولى بىلەن ستانوكنى، بىرقولى بىلەن تىغ ساپىنى تۇتۇپ قارا تەرگە چومگەن هالدا ستانوكتىن كوز ئۈزمەي نىكىلىپ قاراپ تۇردى.

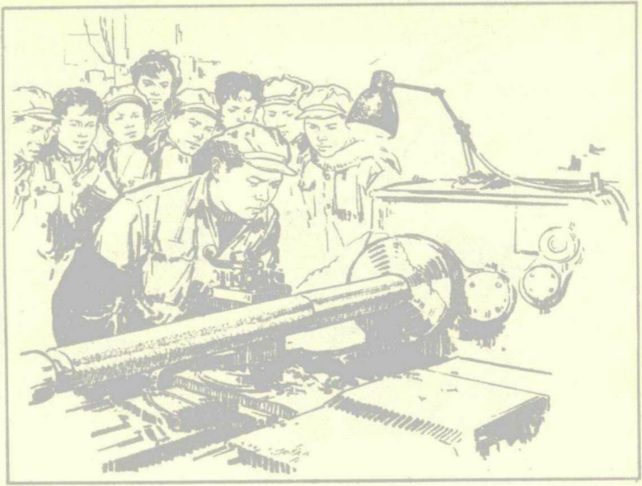

تىغ ساپىغىغا بېكىتىلگەن بىرىكمە تىغ مېتالغا تېگىش بىلەن ۋىژىلدىغان ئاۋاز چىقىپ، كوك مېتالدىن قىزىرىپ چىققان مېتال قىرىندىلىرى خۇددى ئوقيادەك ئېتىلىپ چىقىشقا باشلىدى.

قىرىلغاندىن كېيىنكى مېتال خۇددى ئەينەكتەك پاقىرىدى. كوپچە-
لىكنىڭ پۈتۈن دىققىتى تىغ ساپىغىنىڭ ئاغزىدا ئىدى. پەقراش سۈر-
ئىتىگە نەزەر سېلىپ تۇرغان كوپچىلىك شىڭلىنىڭ 1060 مېترلىق يېڭى
رېكورد ياراتقانلىقىنى ھېساپلاپ چىقتى.

شىڭاى 1287 مېترلىق رېكورد ئۇچۇن سىناقتا كۆرىشكەن ئىدى، دەل بۇ ۋاقىتتا تىڭ ساپىغىنىڭ ئاغزىدىن يۇقۇراپ ئىس چىقىشقا باشلىدى - دە، تىڭ كويۇپ كەتتى.

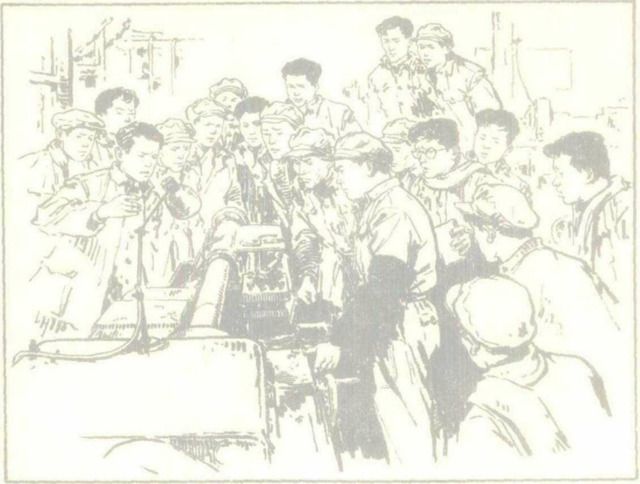

شڭلى دەرھال باشقا تغ يەگگۈشلەپ داۋاملق ئشلدى. ئۇ-
زۇن ئۇتمەيلا بۇ تغمۇ كۇيۇپ كەتتى. شڭ لننڭ ستانوكنى توختاتقان
ئاۋازى بلەن تەڭ كوپچلكنڭ ھەممسى ئۇلۇق-كچك تنشتى.

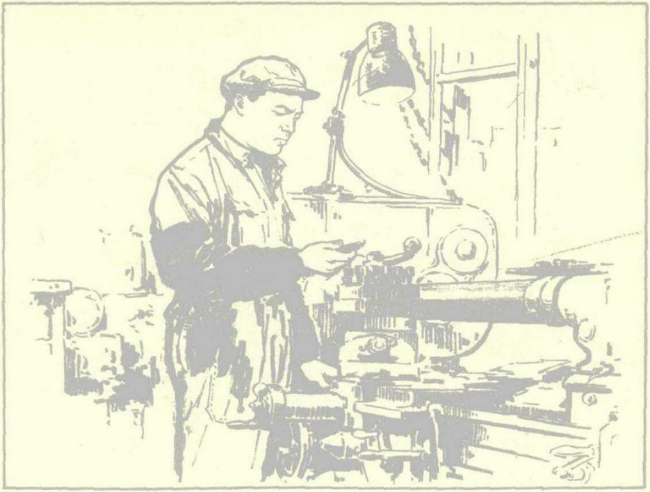

سىناق توختالدى، شىمۇلى تىغنى ساپتىن ئاجىرتىۋېلىپ ئۇنىڭ كۆ-
يۈپ كېتىش سەۋەبلىرىنى ئىزدىدى. تىغ قولىدا ئېغىر تۇيۇلدى-دە:
«بىرياخشى پىقىراۋېتىپ ئەجەپ كۆيۈپ كەتتىغۇ!» — دەپ ئۇلۇق-كىچىك
تىنىدى.

مۇخبىرلار بىر ـ بىرسىگە قارىشىپ شىمك لەدىن: «سىز سۇك ۋەنچىك ـ لەدىن ئېشىپ كەتتىڭىز، 1287 مېترلىق سىناقتا تىغ كۆيۈپ كەتتى؛ ئەمما ئىلگىرىكى 1060 مېترلىق رېكورىدىڭىزنى ئېلان قىلساق رازى بولامسىز؟» ــ دەپ سورىدى.

شىڭلى ھېچ ئويلونۇپ تۇرماستىنلا: «رازى بولمايمەن، تىغ كويۇپ كەتكەن تۇرسا يەنە قانداق رېكورد بولالايدۇ؟ سىناق قىلدىشتىكى مەخسەت قايسى بىرسىدىن ئېشىپ كېتىش ئۈچۈن ئەمەس! بىز مۇسابىقىلىشىۋاتىمىز، رىقابەتلىشىۋاتمايمىز!» — دەپ مۇخبىرلارنىڭ سوزىنى رەت قىلدى.

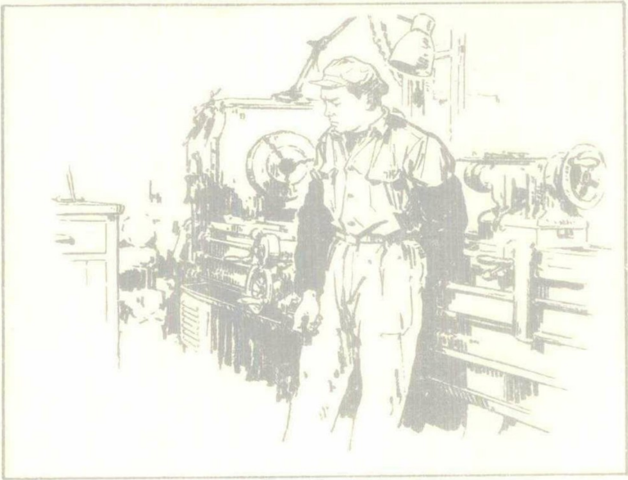

سىناقنى كۆرۈشكە كەلگەنلەر تارقىلىپ كەتتى. ئەمما شىڭئاي «كالا هارۋىسى» ئۆزگەرگەن بولسىمۇ، تىغ كۆيۈپ كېتىۋاتىدۇ. بۇنى قانداق قىلىش كېرەك؟ دەپ تىغنى تۇتقان پېتى ستانوك يېنىدا غەمگە چۈشتى.

شنىڭ ئۆيگە قايتىپ كەلگەندىن كېيىنمۇ كۆڭلى بەك پاراكەندە ئىدى. ئالدىدا تاماق تۇرسىمۇ ئۇنى يېمەستىن كۆيۈپ كەتكەن تىنفنى ئويلىدى.

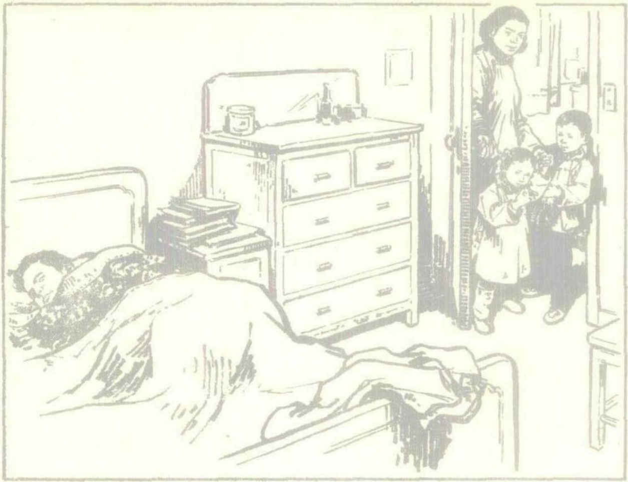

ئەرتىسى يەكشەنبە كۈنى ئىدى، شىڭلىنى ياخشىراق ئارام ئېلىۋالسۇن دەپ ئويلىغان رەپىقىسى پىڭ يۈيجىڭ بالىلىرىنى باشلاپ تاشقىرىغا چىقىپ كەتتى.

ئەملىيەتتە شىڭلىنىڭ ئىچىگە جىن كىرىۋالغاندەك پەقەت ئۇيقىسى
كەلمىدى. ئۇ رەپىقىسىنىڭ بالىلىرىنى باشلاپ چىقىپ كەتكىنىدىن كېيىن
كىيىملىرىنى كىيىپ ئارقا ئىشىك بىلەن جاڭ شىباۋنىڭ ئۆيىگە ماڭدى.

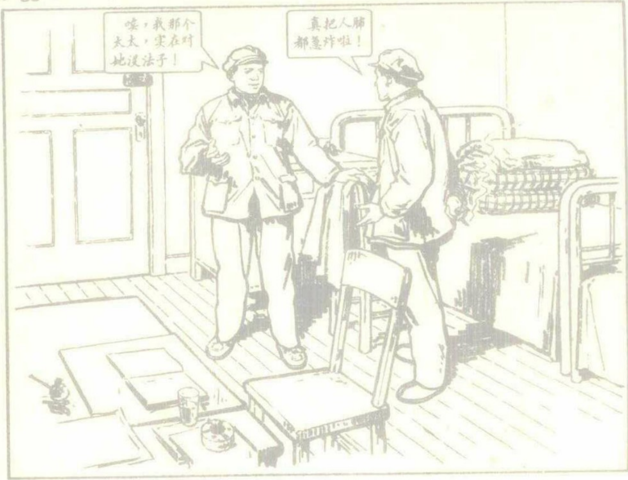

شىڭلى ئۆيگە كىرىشىگەجاڭ شىباۋ قولىنى ئارقىسىغا تۇتۇپ راسا بىرنەرسىنى جىددىي ئويلاپ تۇرغان ئىكەن، ئارقىغا بۇرۇلۇپلا شىڭلىنى كۆرۈپ: «ئادەمنى تەشنا قىلىپ نىمە مۇنچە كېچىكىپ كېلىسەن!» — دېۋىدى، شىڭلى: «ھەي قويغىنا يولداش، بىزنىڭ شۇ خوتۇننى...!» — دېدى.

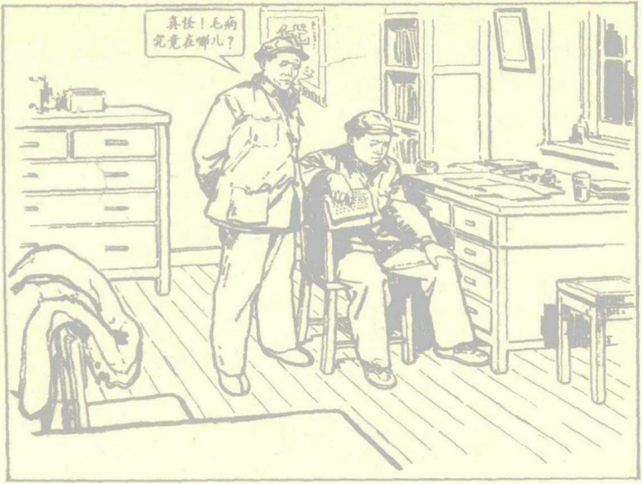

بۇئىككىسى تەڭلا «ستانوكنىڭ كېسىلىنى تاپتىڭمۇ؟» — دەپ بىر-بىرسىدىن سورىشىۋىدى، ئىككىلىسى تاپالمىغانلىقىنى ئېيتتى. شىڭلى بىلەن جاڭ شىباۋ تىغنى قايتا تەكشۈردى، سوۋېتنىڭ ئىلغار تەجرىبىلىرى بىلەن سېلىشتۇرۇپمۇ ھېچنىمىنى تاپالمىدى.

ئىككىسى بىردەم ماتېرىيال ئاختۇردى، بىردەم ئويلۇنۇپ كورۇشتى، شىڭلى ئۇستەلگە چاپلىشىپ ئولتۇرۇپ سوۋېتلىك مېتال قىرغۇچى ئۇستا بىكوۋنىڭ تونۇشتۇرغان تەجرىبىلىرىنى ئىنچىكىلەپ كورۇۋېتىپ، تويۇقسىزلا مانا تاپتىم!» ـــ دېدى.

خوشاللانغان جاڭشىباۋ دەرھال شىڭلىنىڭ يېنىغا كەلدى. كىتاپتا: «تىغنىڭ يۈزى خۇددى ئەينەكتەك پاقىرايدىغان قىلىپ بۇلەنسە تىغدا ساق- لىنىدىغان ئىسسىقلىقنى كېمەيتكىلى بولۇدۇ......» دەپ يېزىلغان ئىكەن. بۇنى كورگەن بۇ ئىككىسى: «توغرى! تىغنى بۇلەشتە مۇنچىلىك كىچىك ئىشقا دىققەت قىلماپتۇق» — دېيىشتى.

ئاخىرىدا بۇ ئىككىلىسى ئەرتە ئەتىگەندە بولەيچىنى تېپىشنى قارار قىلىشتى. بۇ چاغدا شىڭلى سائەتكە قارىۋىدى، 11دىن ئاشقان ئىكەن. «بولدى تېزرەك قايتاي، بولمىسا يەنە ئۆيدە سوراققا قالماي»—دېدى-دە، شىڭلى چىقىپ كەتتى، جاڭ شىباۋ ئۇنى مەسخىرىلەپ كۈلۈپ قالدى.

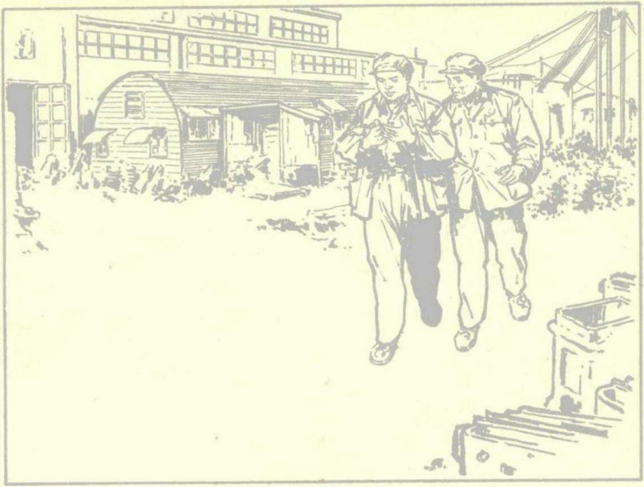

ئەرتىسى ئەتىسگەندە شىڭلى بىلەن جاڭ شىباۋ بۇلەيچىنى ئىزدەپ
تاپتى. تنفنى بۇلەپ بولغاندىن كېيىن شىڭلى خۇددى كىچىك بالىدەك
ئويناقشىپ سېخقا ماڭدى.

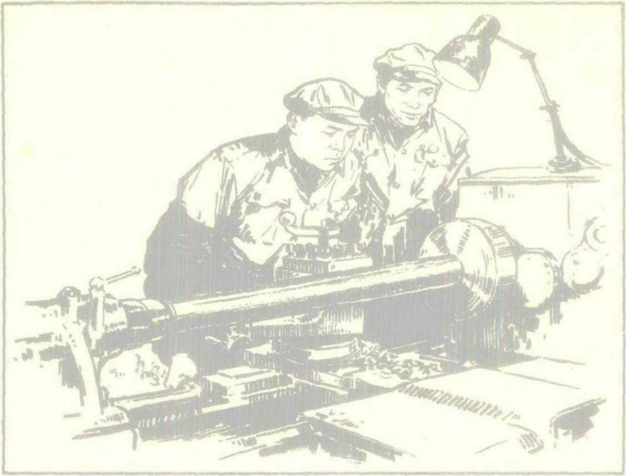

شمڭلی تغنی ساپقا بکتپ سناقنی باشلدی. مېتال قرلش بلەن بۇنگدن چقان ئوت ۋە مېتال قرندلری ئەتراپقا چاچراشقا باشلدی. شمڭلی بلەن جاڭشباۋ دەم ئالماستن پۈتۈن دققتی بلەن تغقا نەزەر سلپ تۇردی.

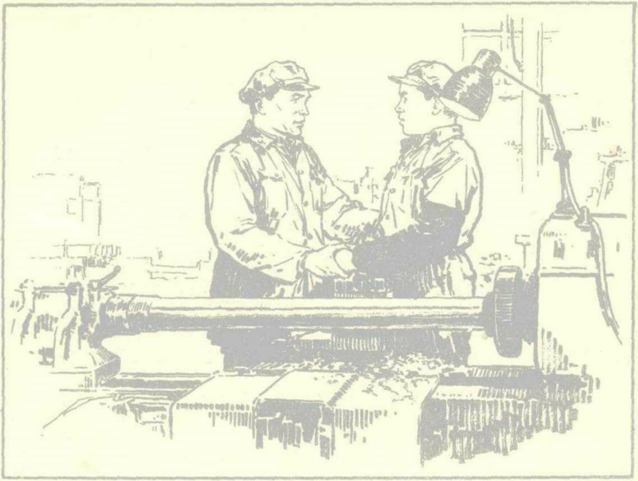

ستانوك پىقىراپ بولدى، ستانوك ۋە تىغلارنىڭ ھەممىسى ساق قالدى. بۇچاغدا شىنكلى بىلەن جاڭشىباۋ ھېساپلاپ كورۇۋىدى، 1287 مېترلىق يېڭى رېكورد يارىتىلغانلىغى بىلىندى. نېتىجىدە بۇ ئىككىسى بەك خوشال بولۇشتى.

كەچتە، شىڭلى ئۆيىگە قايتىپ كېتىۋېتىپ بولدا رادىئودىن «شىڭلى مېتال قىرىشتا 1287 مېترلىق يېڭى رېكورد يارىتىپ چېڭگېنرۇڭ ۋە سۇڭ ۋەنچىڭلاردىنمۇ ئېشىپ كەتتى، ئەمما بۇ ژىگىت يەنىلا تىرىشماقتا، بۇلارنىڭ مۇسابىقىسى تېخى ئاياغلاشمىدى!» — دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىدى.

شىڭ‌اى ئۆيگە كېلىشىگە ئوغلى شىڭ زىچاڭ ژۈگۈرۈپ بېرىپ قولىغا ئېسىلدى ـ دە ، «ئاتا، قاراڭ!» دەپ قولى بىلەن ئىشارەت قىلدى، رەپىقىسى پىڭ يۈيجىڭ قىزى شىڭ زىمىن بىلەن رادىو خەۋىرىنى ئاڭلاۋاتاتتى.

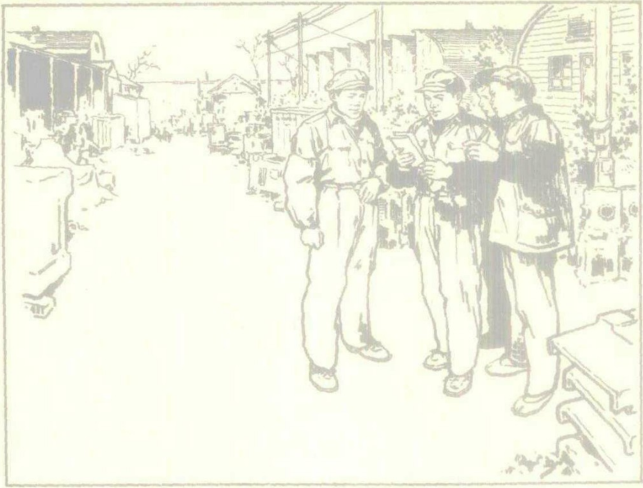

ئەرتسى شڭلگە شاڭخەي پارتروبنسى زاۋودنڭ ئشچسى سۇڭ ۋەنچڭنڭ مېتال قرىش ھۇنرنى ئېكسكۇرسيە قلش ئۈچۈن ياشلار سويۇزى شەھەرلك كومتېتدن ئۇختۇرۇش كەلدى. شڭلى بۇ 3-دەرىجلك تېخنك ئشچى سۇڭ ۋەنچڭنڭ مڭ مېتردن ئارتۇق سۇرئەت بلەن قرىش رېكوردنى يارتشغا كوزى يەتمەيتتى.

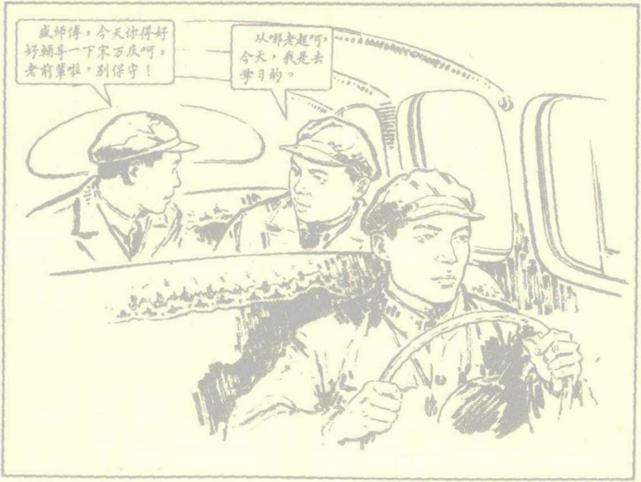

شىڭلى ئۈچ كۈندىن كېيىن زاۋودنىڭ سويۇز ياچېيكا سېكرېتارى بىلەن بىللە شاڭخەيگە ماڭدى. يولدا كېتىۋېتىپ سېكرېتار: «شىڭلى، سەن پېشقەدەم بولۇپ قالدىڭ، كونسېرۋاتىۋلىق قىلماي بۈگۈن سۈڭ ۋەنچىڭگە ياخشىراق دەرس بېرىپ قوي!» — دېۋىدى، شىڭلى: «نەرىم پېشقەدەم بولسۇن، مەن بۈگۈن ئۆگىنىش ئۈچۈن كېتىۋاتىمەن» — دەپ جاۋاپ بەردى.

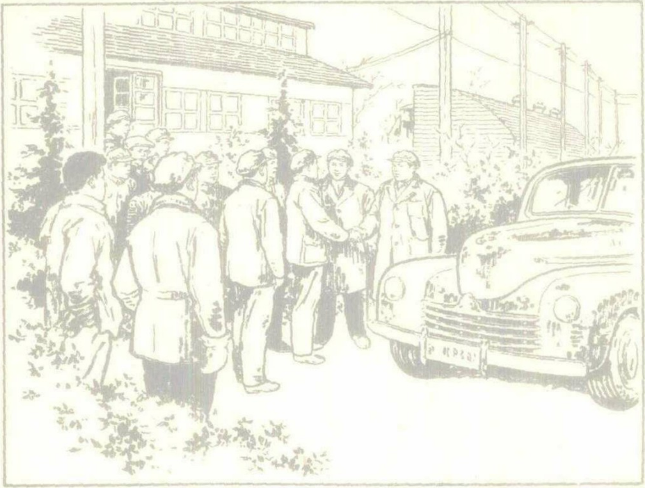

يوبدا مىنىشنىڭ شەھەر چىسىگە يېقىن قالغاندا، بۇ ئىككىسى شاڭخەي پارتروبىنسى زاۋودىنىڭ ئالدىغا كېلىپ چۈشتى. ھۈنەر كورسوتۈش مەجلىسىنى ئۇيۇشتۇرغان شەھەرلىك سويۇز كومىتېتىنىڭ كىشىلىرى ۋە زاۋودىنىڭ ۋەكىللىرى بۇلارنىڭ كەلگەنلىگىنى ئاڭلاپ دەرھال چىقىپ قارشى ئالدى.

كوپچىلىكنىڭ قارشى ئېلىشى ئىچىدە شىڭلى سېخقا كىردى، بە-
زىلەر شەھەر بويىچە يېڭى رېكوردنى يارىتىش تەجرىبىسىنى سورىدى؛
بەزىلەر ستانوكنى ئۆزگەرتىپ قۇراشتۇرۇش جەريانىنى سورىدى؛ بەزىلەر
بۇنىڭ ھەممىسى بىزگە زورۇر، شۇنىڭ ئۈچۈن ئۆز ھۇنىرىنى كۆرسۈتۈپ
بەرسە ۋە دوكلاد قىلىپ بەرسە دەپ تەلەپ قىلىشتى. بۇچاغدا شىڭلى:
«يولداشلار، ئەپۇ قىلىڭلار، مەن سىلەردىن ئۆگەنگىلى كەلدىم!» — دېدى.

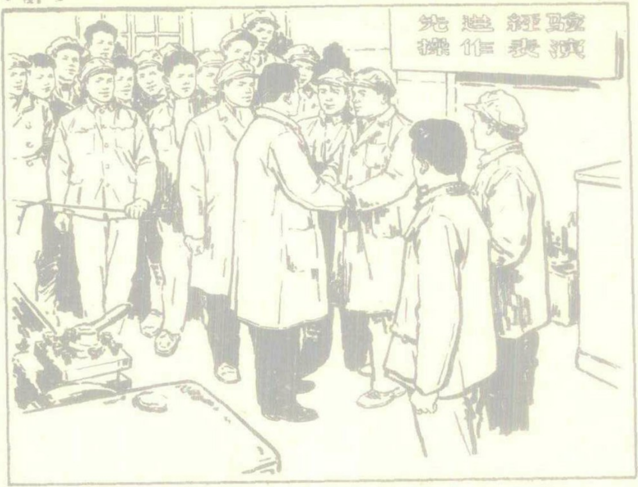

ئاخىرى مەجلىس باشقۇرغۇچىنىڭ سوزى بىلەن شىڭلى سۇڭ ۋەن-
چىڭغا ياردەمچى بولۇشقا كەمتەرلىك بىلەن ماقۇل كوردى-دە، بۇ ئىككى
قىرىش ئۇستىلىرى—شىڭلى ۋە سۇڭ ۋەنچىڭلار يۈز كورۈشتى.

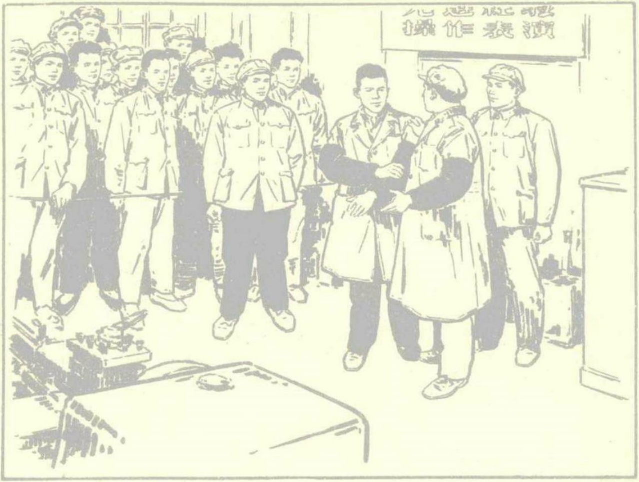

مەجلىس باشقۇرغۇچىنىڭ قىسقىچە تونۇشتۇرۇشىدىن كېيىن ھۈنەر كورسۇتۇش ئىشى باشلاندى، ھەممۇيلەن سۇڭ ۋەنچىڭغا ۋە ئۇنىڭ ستا-نوكىغا دىققەت قىلدى، شىڭلى سۇڭ ۋەنچىڭنىڭ مۇرىسىگە ئاستا ئۇرۇپ تۇرۇپ: «بېرىڭ، دىققەت قىلىپ ئىشلەڭ»—دېدى.

سۇڭ ۋەنچىڭ تەييارلىق ئىشىنى كورۇپ بولغاندىن كېيىن ستانوكنى ھەركەتلەندۈردى. ستانوكنىڭ ھەركەتلىنىشى بىلەن تەڭلا شىڭ لىنىڭ نەزىرى سۇڭ ۋەنچىڭنىڭ قىلىۋاتقان ئىشىغا چۈشتى ــ دە، ئۇ، ستانوكنىڭ ھەركىتى، مېتالنىڭ چوڭ ــ كىچىكلىكىگە قاراپ پىقىراش ئەھۋاللىرىنى دىققەت بىلەن ھېساپلاپ تۇردى.

ستانوك راسا پىقىراپ، سۇك ۋەنچېگىنىڭ مېتال قىرىش سۈرئىتى 1300 مېتىردىن ئېشىپ كەتكەندە، شىڭلى: «مەزدىن ئېشىپ كەتتىغۇ؟» دەپ چوچۇپ كەتتى. ئەمما خاتا ھېساپلاپ قويدۇممىكىن دەپ قايتا ئىككى قېتىم ساناپ كورىۋىدى، خاتا ئەمەسلىكى ئېنىقلاندى.

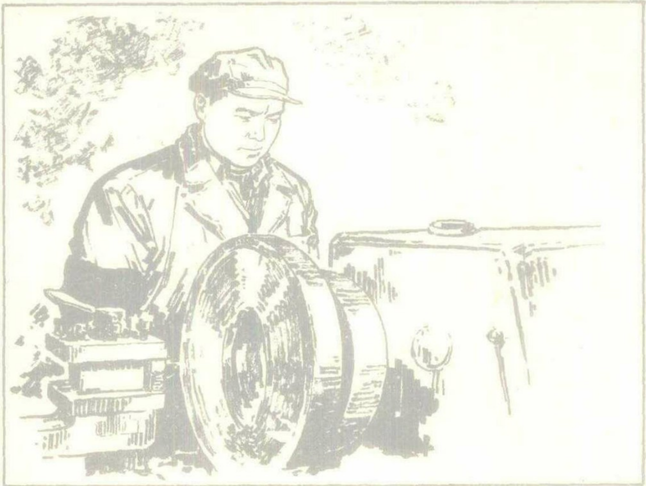

شىڭلى ئىخلاس بىلەن ستانوكقا قاراپ تۇرۇپ يەنە 5 قېتىم ساندى،
يەنە ئوخشاش چىقتى. «مىنىڭدىن ئېشىپ كېتىپتۇ!» دەپ ئىچى ئېچىشىپ
كەتتى ــ دە، سۇلتۇۋەنچىڭنىمۇ قارىيالماي بېشى تۆۋەن چۈشۈپ كەتتى.

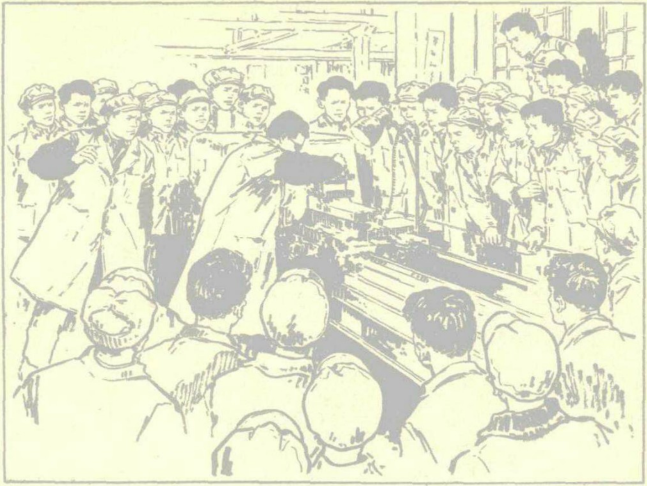

دەل بۇ چاغدا، كىشىلەر قىمىرلىشىپ كەتتى، ستانوكتىن بىر غەلىتى ئاۋاز چىقتى ـ دە ستانوك توختاپ قالدى. شىڭئانى بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىغىنىدەك بولسا، قاراتەرگە چۆمگەن سۈكۆەنچىڭ ئالدىراشلىق بىلەن تىغىنى سايىغىدىن ئېلىۋاتقان ئىكەن.

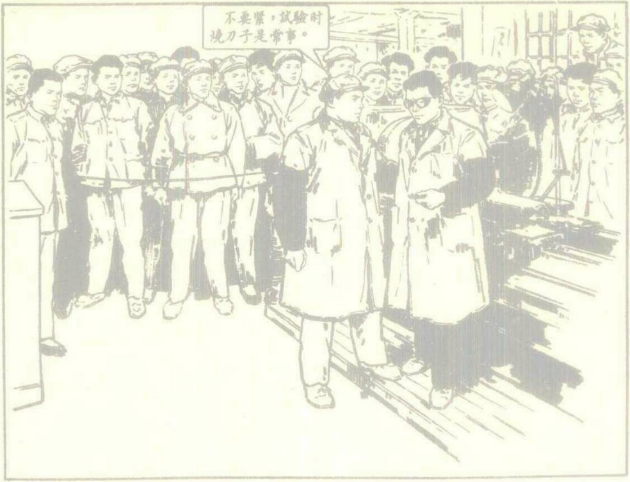

شىڭ لى يېقىنراق كېلىۋىدى ، سۇڭ ۋەنچىڭ ئېچىنغان هالدا : «شىڭ لى ، تىغ كۆيۈپ كەتتى» — دېدى ، شىڭ لى ئۇنىڭغا : «كېرەك يوق ، سىناق ئۈستىدە مۇنداق ئەھۋال دائىم بولۇپ تۇرىدۇ» — دەپ كۆڭلىنى ياساپ قويدى.

شىڭلى تىغنى يەڭگۈشلەش ئۈچۈن ساندۇقنى ئېچىپ قارىسا ئاران 2 تال تىغ بار ئىكەن. «تەييارلىق خىزمىتىنىڭ ياخشى ئەمەسلىگىدىن تىغ ئاز تەييارلىنىپتۇ» دەپ ئۆز كۆڭلىدە چۆچىغان بولسىمۇ، ئەمما سۈڭ ۋەنچىڭنىڭ كەيپىياتىغا تەسىر يەتمىسۇن دەپ گەپ قىلماستىن تىغنى ئېلىپ سۈڭۋەنچىڭغا بەردى.

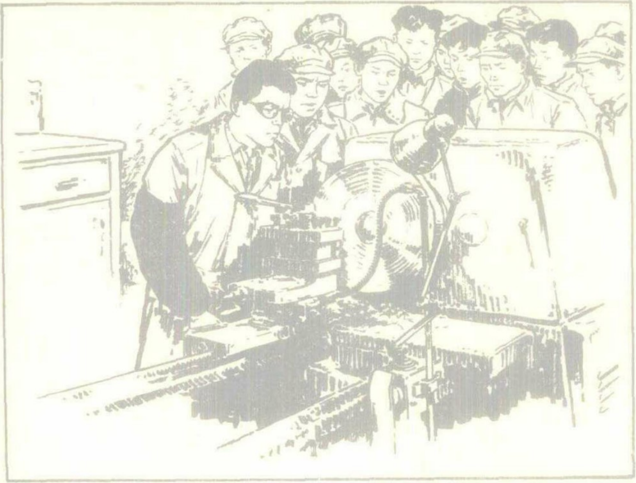

سۇڭۋەنچىڭ تىغنى بىكىتىپ ستانوكنى ھەركەتلەندۈردى. سۇڭۋەن-چىڭنىڭ خىزمەتكە شىڭگىلى پۈتۈن دىققىتىنى بەردى. ئەمما ستانوك بىردەم ھەركەتلىنىپلا تىغ يەنە كۆيۈپ كەتتى.

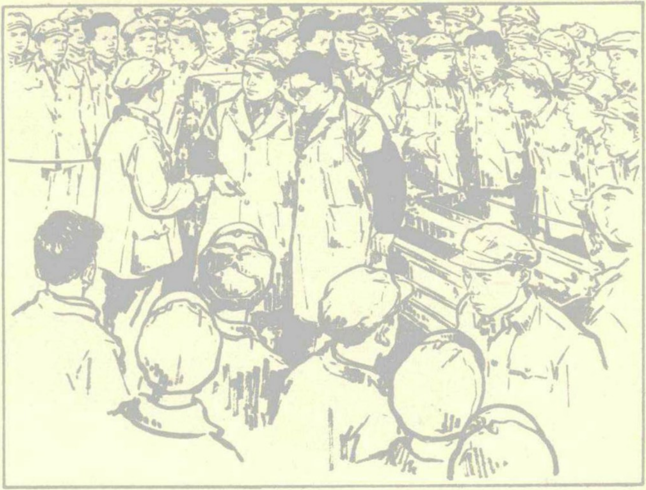

ئارقىدىن ئەڭ ئاخىرقى تىغمۇ كويۇپ كەتتى. مەيداندا غولغۇل كو-
تۇرۇلدى. بەزىلەر: سۇرئىتى تېز بولغان بىلەن تىغ كويۇپ كېتىۋاتسا
دېيىشتى؛ بەزىلەر: بىز ئوگۇنۇشكە كېلىپ قۇرۇق كەتمەيلى، زادى شىڭلى
بىر ھۇنىرىنى كورسەتسە قانداق.....دېيىشتى.

مەجلىسنى باشقۇرغۇچى ئارام ئېلىشقا ئېلان قىلغاندىن كېيىن مەيدانـ
نىڭ ھاۋاسى بىر قەدەر پەسەيدى. سۇڭ ۋەنچىڭنىڭ چىرايلىرى ئانارـ
دەك قىزىرىپ كەتتى. شىڭلى ئابىياتتىن كوپچىلىكنىڭ قىلغان سوزلىرى
گەرچە ئوزىگە قارىتىلغان سوز بولسىمۇ بۇسوزلەر خۇددى پىچاقتەك ژۇۋـ
رىگىگە سانچىلغانلىغى ئۇچۇن بۇمۇ بىر ئاز ئىزاتارتتى.

شىڭلى توپتىن تاشقىرىغا چىقىپ: «بىز نىمە مەخسەت بىلەن مۇسابىقە باشلىدۇق؟ جەمئىيەتنى ئالغا سۈرۈش ئۈچۈنمۇ، ياكى شەخسىي نام قازىنىش ئۈچۈنمۇ؟ سۈڭ ۋەنچىڭ تۇۋەن دەرىجىلىك تېخنىك ئىشچى تۇرسا، ئۇنىڭ تېخنىكىنى ياخشى ئەگەللىشىگە ياردەم قىلىپ قويسام، ئىشلەپچىقىرىشدا چوڭ ئۆزگىرىش بولامدۇ......» دەپ ئويلىدى.

دەل شۇنداق ئويلاۋېتىپ يانچۇغىنى ئاختۇرسا، نەچچە ۋاختتىن ئىشلەتمەي ژۇرگەن 2 تال ماگنىتلىق تىغ قولىغا ئۇرۇندى-دە، تىڭىرقىپ قالدى.

شنڭ‌لىنىڭ ژۈرىگى راسا سالدى، ئەمما بىر نەچچە سېكۇنتتىن كېيىنلا ئۇ بىر قارارغا كەلدى ـ دە، ھېلقى ماگنىتلىق تىغنى قولغا ئالغان پېتى «ئامال تاپتىم!» دەپ سويۇز ياچېيكا سېكرېتارىنى ئىزدەپ ماڭدى.

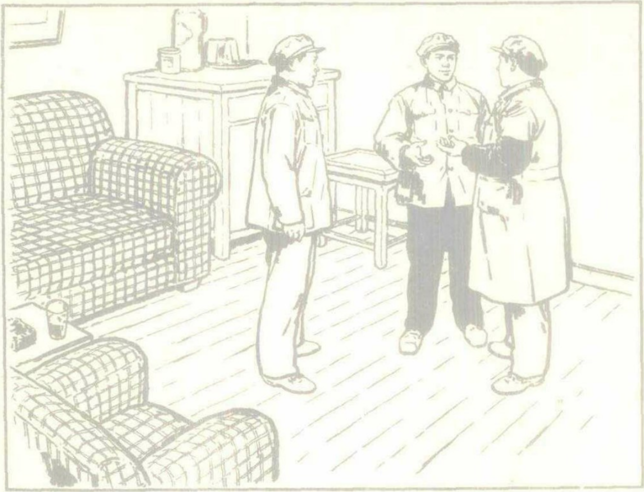

شىڭلى سېكرېتارنى تېپىپ، ئۆزىنىڭ سوڭ ۋەنچىڭگە تىغنى ئارىيەتكە
بېرىش مەخسىدىنى ئېيتتى. سېكرېتار: «سەن ھەقىقىي نەمۇنىچى ئىكەن-
سەن!» — دېدى.

شىڭلىنىڭ مەخسەدىنى سېكرېتار، مەجلىس باشقۇرغۇچىغا ئېيتىۋىدى، مەجلىس باشقۇرغۇچى كىشى شىڭلىنىڭ سۇڭ ۋەنچىڭگە ئۆز تىغىنى بېرىپ تۇرماق بولغىنىنى كۆپچىلىككە ئۇختۇردى. مەيداندا گولدۇراس ئالقىشلار ياڭراپ كەتتى.

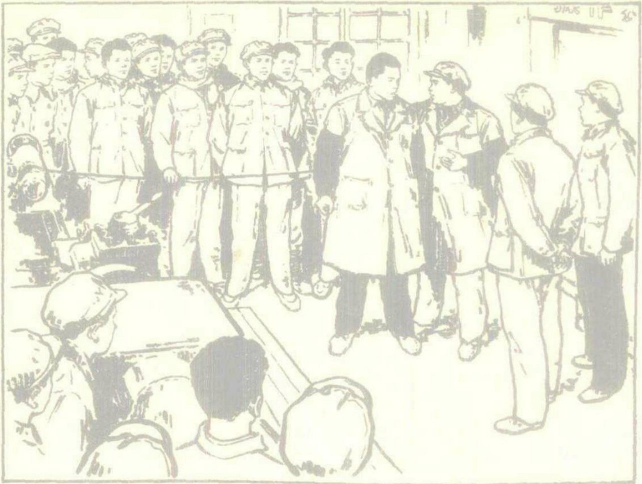

مەجلىس يەنە داۋاملاشتى. شىڭلى بىلەن سۇڭۋەنچىڭ ستانوك يېنىدا پەيدا بولدى، سۇڭۋەنچىڭ شىڭلىغا: «مەن قورقۇپ قالدىم، سىز ئىشلىسىڭىز!» — دەپ ئاستا ئېيتتى، شىڭلى دەرھال ئۇنىڭغا: «قورقماڭ، ئادەتتىكىدەك ئىشلەۋېرىڭ!» — دېدى.

شىڭلى سوزنىنى تۈگەتكەندىن كېيىن ستانوك يېنىغا كېلىپ تىغىنى بېكىتىپ بەردى ۋە دىققەت قىلىدىغان يەرلىرىنى سۈكۈۋەنچىگە ئاستا ئېيتىپ قويدى.

ستانوك يەنە ھەركەتكە كەلدى. سوڭ ۋەنچىڭ تىغ سايىغىنى ئاستا
مەدىرلىتىپ قويدى، شىڭلى سوڭ ۋەنچىڭنىڭ ئىشىغا كۆڭۈل بۆلۈپ
قاراپ تۇردى. مىتال قىرىندىلىرى ئوقتەك ئېتىلىپ چىقىشقا باشلىدى،
ستانوك خۇددى ئوت يانغىنى ئىچىدە قالغاندەك بولۇپ كەتتى.

ستانوك پىقونىفانىسىرى مەيداندىكى كىشىلەرنىڭ چىرايلىرىدا خوشاللىق
پەيدا بولدى، سۇڭۋەنچىگىنىڭ ئارقىسىدا تۇرغان شىڭلى كوكرىگىدىكى
قولىنى ئاستا چۇشۇرۇپ راسا بىر ئۇلۇق - كىچىك تىندى.

ستانوك ئاستا توختىدى، مەيداندىكىلەر ستانوك ئەتراپىدا چاۋاكنى ياڭرىتىۋەتتى. سۇڭ ۋەنچىڭ ئۇز قولى بىلەن تىغنى ئاجرىتىپ، شىڭ لىغا بەردى ۋە: «شىڭ لى، رەخمەت سىزگە:» ــ دېدى:

شىڭلى سول قولى بىلەن تىغنى ئېلىپ، ئوڭ قولىدا سۇڭ ۋەنچىڭ بىلەن قول ئېلىشتى ۋە ئۆز كوڭلىدە «بۇ يامان نەرسە ئىكەن!» دەپ ئويلاپ، تىغنى قانداق بۇلەش ۋەئىشتىن بۇرۇن نىملەرنى تەييارلاش ھەققىدە بىر-بىرلەپ ئېيتىپ بەردى.

بۇ چاغدا بىر كىشىنىڭ: «سۇڭ ۋەنچىڭ شىڭلىنى يېڭىپ قويدى!»
دېگەن ئاۋازى تويۇقسىز قۇلاققا كىردى ـ دە، شىڭلىنىڭ راسا ئاچچىقى
كەلدى.

مەجلىس باشقۇرغۇچى يولداش سوزگە چىقتى، بۇنىڭ سوزلىرى شىڭلىنىڭ قۇلىقىغىمۇ كىرمىدى. بىر نەچچە سىكونتتىن كېيىن شىڭلى ئوزىنى توختۇتۇۋالدى. دەل بۇ چاغدا مەجلىس باشقۇرغۇچىنىڭ تەكلىۋى بويىچە شىڭلى سوزگە چىقىپ: «يولداشلار، بىزنىڭ بۈگۈنكى قىلغان ئىشلىرىمىز بىر ستانوك ياكى بىر زاۋودنىڭ پلانى ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى خەلقىمىزنىڭ غايىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ، تىزراق سوتسىيالىزم قۇرۇش ئۈچۈندۇر!» — دېدى.

شاڭ لى پىشانىسىدىكى تەرلەرنى ئېتىپ، راسا تىنىۋېلىپ سوزىنى داۋاملاشتۇردى ۋە: «بۈگۈن سۈڭ ۋەنچىڭ مەندىن ئېشىپ كەتتى، بەلكى ئەتە بۈنىڭدىنمۇ ئېشىپ كېتىدىغان كىشى چىقىشى مۇمكىن؛ ئېشىپ كېتەلمىسەممۇ ئارقىدا قالمايدۇ! مۇسابىقىمىز ئاياغلاشمىدى، ۋە تىنىمىزدىكى ھايات مەڭگۈ مۇشۇنداق بولىدۇ!» — دېدى.

بۇ كىتاپ شاڭخەي خەلق سەنئەت نەشرىياتى تەرىپىدىن
1957 - ژىلى ئۆكتەبىردە شاڭخەيدە نەشر قىلىنغان بىرىنچى
نەشرى بىرىنچى باسمىسىدىن تەرجىمە قىلىندى.
本書根据上海人民美术出版社1957年10月第一版第一次印刷版本譯出
كىتاپ نومېرى: 1561 (4) 355

مۇسابىقە ئاياغلاشمىدى

ئاۋتورى: فې لىۋىن.
رەسسام: گوخوشىن.
مىللەتلەر نەشرىياتى تەرىپىدىن تەرجىمە ۋە نەشر قىلىندى.
ئادرېس: بېيجىڭ گوزىجەن 54 - قورا.
بېيجىڭ شەھەرلىك ئەخبارات ۋە نەشرىيات باشقارمىسىنىڭ
رۇخسەت قەغىزى نومېرى: «ن — 047».
مەركىزىي مىللەتلەر مەتبەئەسىدە تىزىلدى.
شاڭخەي بىرىنچى باسما زاۋۇدىدا بېسىلدى.
شىنخۇا كىتاپ ماگازىنى تەرىپىدىن تارقىتىلدى.

1958 - ژىلى ئىيۇلدا بىرىنچى قېتىم نەشر قىلىندى.
1958 - ژىلى ئىيۇلدا شاڭخەيدە بىرىنچى قېتىم بېسىلدى.
فورمات: 787×1092 م.م. 1/48 ھەجمى: 1 1/2 باسما تاۋاق.
تىراژى: 1—3.500. باھاسى: 17 پۇڭ.
بىرلەشمە نومېرى: MT 8049 ئۇيغۇرچە 105.

書號：1561(4)355
竞賽沒有結束
（維吾尔文）
費祉文著
顧火鑫絵　章程改編
民族出版社翻譯出版
地址：北京國子監特54號
北京市書刋出版業營業許可證出字第047號
中央民族印刷厂排版
上海印刷一厂印刷
新华書店发行

1958年7月第一版
1958年7月上海第一次印刷
787耗×1092耗1/48　印張 1 1/2
印數：1—3,500冊　定價：一角七分
統一書号：MT8049・維105